

DE PAASTIJD ALS TIJD VAN GELOOFSGROEI EN KERKWORDING

Mgr. Koen Vanhoutte

Paastijd: tijd van geloofsgroei

Eigenheid van het christelijk geloof

In de liturgie van de paastijd beluisteren we hoe de leerlingen zoekend en tastend ontdekken dat Jezus leeft en hen inspireert om Kerk te vormen en te groeien in geloof. De toon wordt er duidelijk gezet. De eerste christenen belijden geen algemeen, vaag geloof in God. Ze groeien in de erkenning dat God de gekruisigde Jezus uit de dood heeft doen opstaan. Centraal in hun geloofsbelijdenis staat: *Christus vivit, Christus leeft*. Hiermee wordt duidelijk hoe uitdagend specifiek, hoe aanstootgevend concreet het geloof is dat in de eerste gemeenschappen groeit.

De hele paastijd door herhaalt de liturgie in vele toonaarden het ongelooflijk goede nieuws van Pasen. Er klinkt groeiende vreugde om het best denkbare nieuws: Jezus, gebroken en vernederd in de dood, is door de Liefde van zijn Vader tot nieuw leven gewekt. Er blijft ook aarzeling klinken en zelfs ongelof omdat de paasboodschap zo sterk indruist tegen ons nuchtere verstand dat vaststelt: dood is dood. In de paastijd overheerst het protest tegen die schijnbare overmacht van de dood, die opengebroken wordt tot een onvoorstelbaar nieuwe dimensie van Leven, niet meer gebonden aan onze ruimte en tijd. Onze zintuiglijke ervaringen en het licht van de rede zijn niet bij machte de volheid van het mysterie van leven en sterven te doorgronden. Pas in het licht van het geloof leren we vertrouwen dat het om een mysterie gaat van leven, sterven én nieuw Leven.

Vijftig dagen lang biedt de liturgie ons kansen om sterker vertrouwd te raken met het mysterie van de verheerlijkte Mens Jezus.

Vijftig dagen gelovig Pasen vieren, herinnert er ons aan dat de kerkgemeenschap zoveel meer is dan een religieus genootschap of een zingevingsinstituut. Op weg tussen Pasen en Pinksteren vernemen we dat we als Kerk niet te herleiden zijn tot een waardengemeenschap die inspiratie zoekt bij de historische Jezus. We (her)ontdekken hoe alles in de Kerk staat of valt met onze geloofsontmoeting met de levende Christus. Christenen wagen het er niet op om op eigen kracht het voorbeeld van Jezus te volgen. Ze durven het maar aan in de kracht van Jezus' Geest die hen immer actueel sterk maakt in de navolging. De paastijd nodigt ons uit om de eigenheid van ons christelijk geloof trouw te bewaren en steeds nieuw te beleven. Zin voor humaniteit en algemene religiositeit dringen niet door tot het kloppende hart van het evangelie. Er is een nieuw soort vertrouwen nodig dat ons ontvankelijk maakt voor de blijde tijding dat de Heer waarlijk is opgestaan. Dit paasgeloof is een gave Gods die ons leert ons hart en hoofd te buigen voor de onverwachte melding dat de Heer leeft.

Ups en downs

De liturgie van de paastijd laat echter geen immer opgaande curve van geloofsgroei zien. De grafiek van de geloofsontwikkeling is er eerder grillig met soms onverwachte hoogtes en laagtes. De paasverhalen zoeken met woorden en beelden de eigensoortige en veelkleurige dynamiek van het geloof in de opgestane Heer uit te drukken. Paasgeloof is geen statisch pakket dat je hebt of niet hebt. Het is veeleer een verhaal van vallen en opstaan. In hun verrassende ontmoetingen met de Heer na Pasen merken we bij de eerste leerlingen heel wat vragen, twijfel, ongeloof en uitstelgedrag, als het erop aankomt zich gewonnen te geven aan zijn nieuwssoortige aanwezigheid in hun midden. Pas na een zekere tijd, pas na vertrouwdheid te hebben opgebouwd met zijn vreemd bekend gezicht, groeien er vreugde, vertrouwen en sterke geloofsbelijdenissen. Uiteindelijk is het pas na de zalving met de Geest dat hun geest en hart voluit opengaan voor het mysterie van Jezus' vernedering en verheffing.

Het is dan ook een gemiste kans wanneer we in verkondiging en catechese tijdens de paastijd slechts de gloriemomenten in het geloof van de leerlingen zouden laten horen. Zo wekken we de indruk dat het paasgeloof evident is en in aanhoudend allelujagezang valt samen te vatten. We missen eveneens kansen als we enkel alle mogelijke objecties tegen het paasgeloof in de verf zetten en bijna suggereren dat we er goed aan doen erover te zwijgen. Catechese en verkondiging hebben best aandacht voor groei én krimpscenario's in de geloofsontwikkeling. Kunstmatig hooggestemde maar ook zakelijk ontnuchterende verkondiging bewijzen geen dienst aan de geloofsbeleving. In homilie en catechese komt het erop aan om een goede mix van aarzeling en overgave in het groeiend paasgeloof te laten zien.

De paastijd houdt ons een spiegel voor, om eerlijk op eigen tempo binnen te komen in het verrijzenisgeloof van de Kerk. Meer dan vroeger hebben christenen er nood aan om ook in kleine groep te kunnen delen hoe ze tot ontmoeting komen met de levende Christus. Getuigenissen van zoekend gelovende tijdgenoten kunnen hen daarbij inspireren.

Nieuw leven

Geloofsgroei in de paastijd betreft niet op de eerste plaats een toename van theoretische kennis over het paasmysterie. De paastijd wil niet zozeer een studietijd zijn, maar een oefentijd in het wennen aan wat nooit gewoon wordt: het samenleven met een onzichtbare Tochtgenoot. Geloof is immers veel meer beleving dan kennis. De vijftigdagentijd wil een tijd van training zijn in de omgang met de opgestane Heer die Geest is. We krijgen er heel wat kansen om ons leven te zien in een nieuw licht: het licht van Pasen. Wellicht stamelend leren we Paulus nazeggen: 'Ikzelf leef niet meer, Christus leeft in mij. Mijn sterfelijk leven is een leven in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zichzelf heeft overgeleverd voor mij' (Gal 2,20). De paastijd is de tijd bij uitstek om vertrouwen op te bouwen in de

steeds nabije Emmanuël die ons toezegt: 'Weet wel, Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voleinding van de wereld' (Mt. 28, 20).

Het getuigenis van de eerste Kerk toont verder dat het geloof in de verrezen Heer tot een grondige vernieuwing leidt in het leven van de leerlingen. Wie in Hem gedoopt is en gezalfd met zijn Vuur, kan onmogelijk blijven wie hij of zij was. De Geest wekt nieuw leven in de gelovigen. Ze maken een transformatie mee. Als gedoopten leggen ze de oude mens af om zich te bekleden met de nieuwe mens (vgl. Ef 4,24). Ze laten zich genezen van de kramp van de ik-zucht om in leven en sterven de Heer toe te behoren (vgl. Rom 4,7-8).

Die geestelijke vernieuwing staat voor onze bekering, ons steeds meer gelijken op Christus. In de paastijd worden christenen uitgenodigd om hun 'Pasen te houden', om zelf Pasen te beleven en nieuw te worden. In het sacrament van boete en verzoening en in het vieren van de eucharistie kunnen ze vanuit de bekering die in de veertigdagentijd gegroeid is, met vreugde een nieuwe stap zetten in de vernieuwing van hun leven. Op de lange weg met vallen en opstaan wordt het een genademoment waarin men dankbaar ervaart zijn doopsel trouwer te beleven in een duidelijker 'nee' aan het adres van kwaad en zonde en in een duidelijker 'ja' om Jezus van nabij te volgen. De vreugde van het paasmysterie trilt door in ons dagelijks leven als we er de overgang meemaken van oud naar nieuw, van verloren naar gevonden, van dood naar leven (vgl. Lc 15,32).

Paastijd: tijd van kerkwording

De liturgie van de paastijd gedenkt de geboorte en de eerste groei van de Kerk, onder meer via de lectuur van de Handelingen van de Apostelen en van de geschriften van de eerste missionarissen. Die getuigenissen laten ons kennismaken met een dubbele dynamiek in het eerste kerkgebeuren die tot op vandaag geldig blijft.

Eenzijds leren we er de Kerk kennen als een trefpunt, een plek waar we de levende Christus kunnen ontmoeten. De jonge Kerk beluistert, overweegt en verkondigt de boodschap van de Heer. In symboolhandelingen viert ze zijn onzichtbare maar werkelijke nabijheid. In de armen die ze dient, ontdekt ze het gelaat van Christus. We treffen een kerkgemeenschap aan waar het Woord verkondigd, gevierd en beleefd wordt (vgl. Hnd 2,41-47 en Hnd 4,32-35). En waar dit alles gebeurt, krijgen mensen de kans om in geloof de Opgestane Heer te ontmoeten. De Kerk is zijn nieuwe Lichaam, zijn nieuwe presentie in de wereld. Verkondiging, liturgie en diaconie geven vorm aan een gemeenschap waar Christus zich laat vinden. Hoe weinig graag we het in onze dagen ook horen, kandidaat-christenen zijn afhankelijk van de Kerk om Jezus, de Heer, te leren kennen, beminnen en volgen. Zij bemiddelt het contact tussen geloofsleerlingen en hun verheerlijkte Meester. Dit alles laat ons de Kerk zien als moeder. Zij schenkt het nieuwe leven aan gedoopten, een leven dat in het licht staat van verbondenheid met de Heer en van de inwoning van zijn Geest (vgl. Rom 5,5). Dit leven maken we niet zelf. We ontvangen het binnen een gemeenschap die ons bij middel van menselijk ervaarbare woorden en tekens in geloof verbindt met de levende Heer. Pas als we binnengaan in het

kerkgebeuren van verkondiging, viering en dienstbaarheid, kunnen we de goede Herder op het spoor komen. Levenslang hebben christenen de Kerk nodig om 'in Christus' te zijn. Ze vertoeven dan ook graag binnen de communio die hen laat ontdekken en beleven dat ze ranken zijn aan de ene wijnstok (vgl. Joh 15,1-8).

Anderzijds laten de eerste kerkgemeenschappen ook horen dat christen worden niet alleen een zaak is van voeling krijgen met een kerkgemeenschap, maar ook alles te maken heeft met het zelf geven van getuigenis. Het Christusgeloof dat men ontvangt in de schoot van een kerkgemeenschap raakt pas volgroeid als men zelf naar anderen toegaat met het verhaal van de Levende. Christusgeloof groeit door het te delen, niet door het voor zichzelf te houden. De eerste christenen weten zich dan ook door de Verrezenen gezonden om alle volkeren tot leerling te maken (vgl. Mt 28,19) en het Evangelie te verkondigen aan heel de schepping (vgl. Mc 16,15). In het licht van Pasen, in de kracht van Pinksteren wordt een bange groep leerlingen tot een moedig verband van leerling-missionarissen. Kerk is missie. Ze weet zich door Jezus gezonden zoals Hij zich door zijn Vader gezonden wist (vgl. Joh 20,21). De Kerk hoort thuis op de wereldmarkt (vgl. Hnd 17,16-34) om met alle belangstellenden in gesprek te gaan en vrijmoedig te getuigen van de opgestane Heer. Christenen verlaten de vertrouwde kerkkring en trekken naar buiten om anderen uit te nodigen tot nadere kennismaking met hun gemeenschap en met hun Heer. Ze evangeliseert in een universeel perspectief, vanuit de diepe overtuiging dat de geloofsontmoeting met de Heer voor iedere mens verrijkend is.

In ons kerkverhaal ontbreekt er nog iets wezenlijks. We hadden het al over haar uitwendige verschijning en activiteit maar onvoldoende over haar geheimnisvolle binnenkant, haar ziel. Tot nu toe spraken we over mensen die mochten binnentreden in een kerkgemeenschap en die vanuit de gemeenschap gezonden werden om anderen uit te nodigen om zich ook met die kring en met de Heer te verbinden. Het geschetste beeld loopt het risico een overmoedige Kerk te laten zien die na Jezus' verheffing de zaak overgenomen heeft. Hoe belangrijk de menselijke inzet in de Kerk ook is, toch is die niet bekwaam om paasgeloof te produceren, om Christusontmoeting te maken. De Kerk kan pas nieuw leven geven dat ze zelf eerst ontvangen heeft. Het Pinksterverhaal in Handelingen (vgl. Hnd 2,1-13) laat dan ook een onmachtige kring van leerlingen zien, bang en tot weinig in staat. Het is een stille gemeenschap die in gebed bedelt om toerusting met kracht uit den hoge, zoals hen was beloofd (vgl. Lc 24,49 en Hnd 1,8). Kerk gebeurt pas in de kracht van de heilige Geest, zo dikwijls de Vergetene.

Kerk wordt pas mogelijk waar mensen hun behoefte erkennen aan de instroom van goddelijke energie. Kerk ontstaat waar de Geest ontvankelijke harten en gemeenschappen aantreft die zich voor zijn Adem openen. Het pinksterverhaal vertelt niet enkel over het begin van de Kerk. Het drukt uit wat de Kerk in principe, en dus altijd, dient te zijn: beademd, bekrachtigd, geïnspireerd door de Trooster en Helper. Kerk blijft steeds het eigenaardige samenwerkingsverband tussen 'de heilige Geest en wij' (vgl. Hnd 15,28).

Om het voorgaande met een beeld samen te vatten, kunnen we verwijzen naar de deur van een kerkgebouw waar de geschetste kerkdynamieken elkaar treffen. Leerlingen - en dat blijven ze levenslang - treden erdoor binnen om dankzij het kerkelijk samenspel van Woord (verkondiging), teken (liturgie) en daad (diaconie) zich in geloof aan Christus te hechten. Ze

worden er geïnitieerd in ontmoeting met de Levende en toegerust met de dynamiek van de Geest. Door die deur verlaten ze - maar nooit voorgoed - de vertrouwde kerkkring om bewogen door de Geest in de wereld getuigen te zijn van de levende Heer. De dubbele dynamiek kan ook krachtig samengevat worden in de uitnodiging 'kom en zie' die steeds samengaat met de zending 'ga en verkondig'.

Geloofsgroei en kerkwording in de paastijd: concreet

Groeien in christelijk geloof is niet denkbaar buiten kerkverband en de Kerk vindt juist haar eigenheid in het christelijk geloof dat ze verhaalt, viert en beleeft. In de concrete beleving kunnen we geloofsgroei en kerkwording dan ook niet uit elkaar halen. De aandachtspunten en voorstellen die we in het vervolg aanreiken, zijn niet overal zomaar toepasbaar. Ze kunnen wel het gesprek stimuleren bij pastores en geloofsgemeenschappen die de paastijd een eigen kleur en diepgang willen geven.

We staan eerst stil bij de gemeenschappelijke momenten van geloofsverdieping rond de zondagse eucharistie, met daarin een bijzonder welkom aan allen die zich voorbereiden op het ontvangen van een sacrament. De paastijd nodigt hier sterk uit om te focussen op groeiende verbondenheid met de levende Christus. Catechetische momenten in een kerkelijk gemeenschapsgebeuren laten Jezus niet alleen ontdekken als een inspirerende figuur uit het verleden maar als iemand die hier en nu, in Woord en teken zijn leerlingen nabijkomt. In het zich leren verhouden tot die onzichtbare maar nabije Levensgezel kan men een onvermoede bron van vreugde en Geestkracht ontdekken.

Nauw daarmee verbonden nodigt de paastijd uit om sacramenten steeds intenser te beleven als ontmoetingen met de levende Heer. We vieren er niet onszelf maar het nieuwe leven dat Hij ons aanreikt in de kracht van zijn Geest. De Kerk vraagt de gelovigen om in de paastijd tot de Heer te naderen in de eucharistie en in het sacrament van boete en verzoening. Zijn 'Pasen houden' is geen formaliteit, maar een kans om de vernieuwende en sterkende nabijheid van de Heer te ervaren op onze levensweg naar de Vader. In de vieringen van doopsel, vormsel en eerste communie in de paastijd mogen (jonge) christenen ontdekken hoe ze door de Heer bij de hand genomen worden, zijn broer of zus worden, met zijn Geest gezalfd en door Hem gevoed worden. Die ontdekking kan maar gebeuren als alle actoren in de liturgie in hun geest en handelen ruimte en aandacht vrij maken voor de Heer. Het vraagt om een ars celebrandi waarin het woord van de Doper de toon aangeeft: 'Hij moet groter worden en ik kleiner' (Joh 3,30). Bij de viering van de sacramenten dienen taal en teken doorzichtig te worden en perspectief te bieden op de weldoende aanwezigheid van Christus.

In het samenkomen van christenen tijdens de paastijd is het wellicht goed wat extra tijd te geven aan het delen van het paasgeloof. Het volstaat niet dat de paasboodschap luid verkondigd wordt in de veronderstelling dat die vlot binnengaat in de harten van de luisteraars. In homilie en geloofsgesprek is het van belang de dialoog te laten groeien tussen wat ons in de Schriftlezingen wordt aangezegd en de aarzelingen van ons hart. In gesprek

gaan met broers en zussen, in klein of groot geloof, kan rust brengen en herkenning. Het kan ook uitdagen en bevragen, maar het is hoe dan ook een verrijking. Voorbij traagheid en verlegenheid in luisteren en spreken over geloof, laat een open uitwisseling ons kennismaken met de rijke schakeringen van het paasgeloof.

Dit brengt ons tot de meer specifieke aandacht voor de volwassenen die met Pasen gedoopt werden. De voorbereiding op hun doopsel heeft heel wat tijd en energie gevraagd. De viering van de initiatie vormt echter geen eindpunt in de inwijding in het christelijk geloofs- en gemeenschapsleven. De inleiding (nummers 37-40) bij de Orde van dienst voor de viering van de initiatiesacramenten voor volwassen voorziet uitdrukkelijk dat de paastijd een periode van mystagogie wordt voor de nieuwgedoopten. Met de geloofsgemeenschap verbonden, kunnen ze door de overweging van het evangelie, door het vieren van de eucharistie en het beoefenen van de naastenliefde dieper doordringen in het paasmysterie, en het steeds meer omzetten in het leven van elke dag. Zo wordt het geleidelijk aan duidelijker wat het betekent een nieuw leven te leiden door, met en in Christus. Hoe dit concreet gestalte krijgt, zal van gemeenschap tot gemeenschap verschillen. Uitwisseling van genomen initiatieven (uit binnen- en buitenland) in het verder op weg gaan met nieuwgedoopten kan gemeenschappen verrijken en stimuleren om er zo goed mogelijk werk van te maken.

Een andere uitdaging ligt in het samen Pasen vieren met allen die zich op een of andere manier inzetten in het brede kerkgebeuren. De Kerk mag rekenen op heel wat mensen die graag liturgie vieren en voorbereiden. Ook zijn er heel wat vrijwilligers op het terrein van catechese en diaconale initiatieven. Gelovigen zetten er hun eigen charisma's in dienst van de gemeenschap. Hun inzet voor verkondiging, liturgie en diaconie is wezenlijk voor het leven van de geloofsgemeenschap. Soms raakt het diverse kerkwerk wat verdeeld over diverse groepen met weinig onderling contact. De vierde paaszondag, de zondag van de goede Herder, of een andere paaszondag kan een mooie gelegenheid zijn om alle kerkverbonden medewerkers samen te brengen voor een feest van ontmoeting en nadere kennismaking, in het samen vieren van de eucharistie en in een gezellig samenzijn dat daarop kan volgen. Zo kunnen er bruggen gebouwd worden tussen hen die op diverse domeinen het pastoraal dienstwerk behartigen.

We ronden onze concrete aanzetten af met enkele kleine voorstellen die hier en daar in praktijk gebracht worden en andere groepen op ideeën kunnen brengen. Tal van parochies kennen nog het gebruik van het planten van de vastenkruisen in de veertigdagentijd om publiek een oproep te laten zien tot bekering. Op minder (kerk)publieke plaatsen zie je in de paastijd een kruis als levensboom opgericht, versierd met witte doeken en bloemen en naar Pinksteren toe met een rode sluier erdoor heen getrokken. In de veertigdagentijd leeft ook de traditie van de grote vastenbezinningen als kans tot verstilling, bezinning en gebed. Waarom zou men gedurende de paastijd niet op enkele plaatsen een goed verzorgde vesperdienst houden met een langere homilie of getuigenis? De dagen tussen Hemelvaart en Pinksteren kunnen thuis of in gemeenschap een bijzondere tijd worden van gebed, ontvankelijk voor de gave van de Geest. De katholieke charismatische vernieuwing en andere gemeenschappen bieden heel wat materiaal aan om de pinksternoveen tot een intense

gebedstijd te maken. De mariale vroomheid die in de meimaand in tal van volkse devoties levend blijft, kan best gekaderd worden in het samen bidden met Maria, vol verwachting uitzierend naar de komst van de Geest (vgl. Hnd 1,14). Meer dan we misschien eerst vermoedden, zijn er heel wat kansen om de paastijd in het leven van de Kerk bijzonder in te kleuren.

De paastijd, altijd

We willen ook even stil staan bij het vieren van het paasmysterie in en buiten de paastijd. Hoe zit het nu eigenlijk met de paastijd? Het lijkt wel de zwakste te zijn van de sterke liturgische tijden. De gewaardeerde liturgiewetenschapper Paul De Clerck merkte ooit op dat hij geen enkele liturgische werkgroep kent die zijn inspanning gericht heeft op de paastijd.³ Dit valt enigszins te begrijpen als we bedenken dat veel voorgangers, medewerkers en gelovigen na de voorbereiding in de veertigdagentijd en na een intense Goede Week met een mooi gevierd paastriduüm, vermoeid raken en liever overgaan tot weliswaar wit gekleurde maar eerder min of meer gewone zondagen. Toch is het ook wat bevreemdend dat men in de eerste dagen van de lange paastijd bij manier van spreken reeds de feestkledij aflegt en verlangt naar een eerder gewone orde van de dag.

Of is er nog iets anders aan de hand? Heeft de geringe eigenheid van de paastijd in de beleving van velen ook niet te maken met het feit dat we als Kerk tussen Pasen-Pinksteren en de parousie eigenlijk altijd in de paastijd leven? In de paastijd gedenken en vieren we niet iets dat voorbij is en louter verleden zou zijn. Er is meer dan de verjaardag van enkele wondere gebeurtenissen na de graflegging van Jezus: zijn opstanding, verheffing en Geestzending. We vieren veeleer iemand die steeds actueel bij ons blijft en niet ophoudt zichzelf in zijn Geest te geven. Hij valt niet op te sluiten in een tijd. Iedere dag die we meemaken, leeft de Heer bij zijn Vader en toch ook dicht bij ons. Altijd dus.

Met Pinksteren lijkt de paastijd abrupt afgesloten te worden. Maar zo is het niet. Pinksteren staat voor een aangehouden orgelpunt en is veeleer de ouverture van een onvoltooide symfonie van het leven met de Levende. Pinksteren laat horen dat Pasen geen incident was maar een beginsel dat doorwerkt in alle andere feesten, zon- en weekdays.

Het liturgisch gedenken in de paastijd maakt ons vertrouwd met de identiteit van de Levende die bestendig naar ons toekomt om mens en wereld in de kracht van zijn Geest tot voltooiing te brengen.

We mogen besluiten dat de paastijd als sterke liturgische tijd onze aandacht vestigt op wat altijd geldt. De Verheerlijkte die niet langer aan de tijd gebonden is, kan ons op ieder moment in onze tijdsbeleving nabij komen. In de tijd door het jaar, in de advent, kersttijd, veertigdagentijd en paastijd is het steeds de levende Heer die we ontmoeten. Het eigene van de paastijd is niet tijdsgebonden. Het gedenken van Pasen en Pinksteren opent ons gelovig hart voor Hem die in elke tijd meewerkt met hen die zijn evangelie over de aarde uitdragen (cf. Mc 16,20).

Vijftig dagen Pasen?!

We kijken nog even naar de grote titel van het 64ste Liturgisch Congres: 'Vijftig dagen Pasen?!'. Graag willen we het uitroepteken kracht bij zetten. Het loont inderdaad zeer de moeite om de paastijd bijzonder goed te verzorgen, een eigen kleur te geven en waar nodig van onder het stof te halen. Eén dag volstaat niet, acht dagen volstaan niet om de verrassende nieuwigheid van Christus' overwinning op zonde en dood tot ons te laten doordringen. Zelfs een week van zeven weken volstaat niet, er wordt nog een dag aan toegevoegd.

Anderzijds willen we ook blijvend recht doen aan het gestelde vraagteken. Vijftig op driehonderdvijfenzestig dagen lijkt toch weinig. Vieren we de Paaschristus slechts vijftig dagen? Komt het er niet op aan om iedere zondag, iedere eucharistie, ieder moment van gebed, verkondiging en diaconie te beleven in het licht van de Verheerlijkte die zijn Geest schenkt? Laat die vijftig dan een symbolisch getal zijn dat verwijst naar wat niet te tellen is, naar wat altijd geldt in de kerktijd die we beleven totdat Hij komt in heerlijkheid.

Bestel het boek *Vijftig dagen Pasen?! Groeien in geloof en vreugde, van Pasen tot Pinksteren* via <https://www.halewijn.info/>